

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 1(40)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2014

УДК 330-339; 321.7; 159.9
ББК 65.9(4УКР)29-2я43
М58

Редакційна колегія

Подолька А. М., д-р юрид. наук, проф. — головний редактор
Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — заступник головного редактора
Ігнатченко А. А., канд. техн. наук — відповідальний редактор

Політичні науки

Антонюк О. В., д-р політ. наук, проф., Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., Бідзюра І. П., д-р політ. наук, Варзар І. М., д-р політ. наук, проф., Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф., Гончаренко О. М., д-р іст. наук, Піляєв І. С., д-р політ. наук, Хижняк І. А., д-р іст. наук, проф., Шуба О. В., д-р політ. наук, проф.

Економічні науки

Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., Дахно І. І., д-р екон. наук, проф., Дмитренко Г. А., д-р екон. наук, проф., Куроченко О. В., д-р екон. наук, проф., Пила В. І., д-р екон. наук, проф., Радзівський О. І., д-р екон. наук, Федоренко В. Г., д-р екон. наук, проф., Шостак Л. Б., д-р екон. наук, проф., Швець В. Я., д-р екон. наук, проф., Баєва О. В., д-р біол. наук, проф., Сафонова В. Є., д-р екон. наук, Хачатрян Г. Е., д-р екон. наук.

Юридичні науки

Александров Ю. В., канд. юрид. наук, проф., Ануфрієв М. І., д-р юрид. наук, проф., Бандурка О. О., д-р юрид. наук, проф., Бородін І. Л., д-р юрид. наук, проф., Гаркуша В. С., канд. юрид. наук, доцент, Демченко С. Ф., д-р юрид. наук, Джунь В. В., д-р юрид. наук, проф., Ковальська В. В., д-р юрид. наук, ст. наук. співр., Корнієнко М. І., канд. юрид. наук, проф., Курко М. Н., д-р юрид. наук, доцент, Мартиненко О. А., д-р юрид. наук, проф., Муравйов К. В., канд. юрид. наук, доцент, Недюха М. П., д-р філос. наук, проф., Подолька А. М., д-р юрид. наук, проф., Темченко В. І., канд. юрид. наук, доцент, Христинченко Н. П., канд. юрид. наук, Юлдашев О. Х., д-р юрид. наук, проф., Ярмиш О. Н., д-р юрид. наук, проф.

Психологічні науки

Балл Г. А., д-р психол. наук, проф., Лігоцький А. О., д-р пед. наук, проф., Ложкін Г. В., д-р психол. наук, проф., Приходько Ю. О., д-р психол. наук, проф., Сіньов В. М., д-р пед. наук, проф., Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф., Чуприков А. П., д-р мед. наук, проф., Бучек А. О., д-р психол. наук, проф.

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 2 від 26 лютого 2014 р.)

Міжрегіональна Академія управління персоналом.

М 58 Наукові праці МАУП / редкол.: А. М. Подолька (голов. ред.) [та ін.]. — К. : МАУП, 2001 — Вип. 1 (40). — К. : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2014. — 252 с.: іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику наукових праць публікуються статті науковців, які займаються проблемами розвитку економіки, політології, психології і права.

Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розвиток науки в Україні.

Збірник “Наукові праці МАУП” зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідоцтво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, в якому висвітлюються результати наукових досліджень в галузях економіки, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

Вищою атестаційною комісією України “Наукові праці МАУП” визнано як фахове видання з політичних наук (за постановою Президії ВАК України № 1-05/4 від 26 травня 2010 р.) та юридичних наук (за постановою Президії ВАК України № 1-05/5 від 31 травня 2011 р.).

Міністерством освіти і науки України збірник “Наукові праці МАУП” визнано як фахове видання з економічних наук (за наказом МОН України від 21.11.13 № 1609).

ББК 65.9(4УКР)29-2я43+67.9(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2014
© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2014

ЗМІСТ

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	5	ЮРИДИЧНІ НАУКИ	67
Бідзюра І. П., Абдулкеримов Т. Ю. <i>Мультикультуралізм: сутність явища та основні проблеми</i>	5	Заросило В. О., Заросило В. В. <i>Система профілактики адміністративних правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку</i>	67
Головатий М. Ф. <i>Феномен мультикультуралізму як засіб досягнення міжнаціональної єдності народів країн</i>	12	Недюха М. П., Подоляка А. М. <i>Нормативно-правове забезпечення здобуття середньої освіти в умовах сільської місцевості: законодавчі ініціативи</i>	73
Козловець М. А. <i>Політична еліта як чинник цивілізаційного поступу України</i>	20	Скрипнюк В. М. <i>Передумови і форми системи демократичної публічної влади в сучасній державно-правовій теорії</i>	80
Гольцов А. Г. <i>Євразійський союз як неоімперський проект Російської Федерації</i>	27	Бистрик Г. М. <i>Принцип законності і засоби його правового забезпечення у функціонуванні механізму держави</i>	85
Іщук С. І. <i>Право на підприємницьку діяльність у структурі економічних засад громадянського суспільства в Україні</i>	34	Шашкова-Журавель І. О., Журавель М. І. <i>Міжнародно-правові аспекти регламентації праці ув'язнених</i>	91
Пригунов П. Я. <i>Сучасні підходи до формування державної політики у сфері забезпечення безпеки підприємництва в контексті розбудови громадянського суспільства в Україні</i>	41	Астіон С. І. <i>Удосконалення правової організації розмежування бюджетних відносин в Україні</i>	97
Абдулкеримов Т. Ю. <i>Проблема полікультурної Європи: крах мультикультуралізму?</i>	46	Кушнір О. В. <i>Державне управління підприємницькою діяльністю: питання теорії і методології дослідження</i>	101
Бодров А. В. <i>Класифікація неурядових організацій в сучасній науковій літературі</i>	53	Панчук І. О. <i>Особливості правової ідеології у перехідних суспільствах (транзитних демократіях) в контексті досвіду вітчизняного державотворення</i>	105
Санченко С. П. <i>Засади і механізми формування та практичної реалізації політики соціального захисту громадян: українська практика</i>	58	Соркін Б. В. <i>Відносини в системі державного управління як предмет правового регулювання</i>	111
Филиппов Р. В. <i>Концептуальные вопросы негосударственного обеспечения безопасности и предпринимательской деятельности в Украине</i>	62		

Толстенко В. Л.

Державно-правовий режим і його роль
у визначенні форми держави 115

Ульмер М. М.

Характеристика суб'єктивних та об'єктивних
передумов реалізації права касаційного
оскарження 122

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ 127**Дахно І. І.**

Концептуальні хиби у змісті дисципліни
“Міжнародні економічні відносини” 127

Денисенко М. П., Терещенко Н. М.

Формування системи управління якістю послуг у
сфері туризму 134

Шконда В. В., Кальянов А. В.

Зарубіжний досвід в галузі соціалізації розподілу
благ у контексті
соціоекономіки 139

Біленчук П. Д., Медвідь Ф. М., Шульга Ю. О.

Інноваційні засоби підготовки управлінських
кадрів: ноотехнології і грид-технології 143

Литвиненко В. І.

Особливості визначення змісту діяльності
підрозділів економічної безпеки підприємств
та їх фахівців 149

Утвенко В. В.

Управління житлово-комунальною сферою міст
України в контексті діяльності органів
місцевого самоврядування 155

Марченко С. М.

Оцінювання чинників формування
та реалізації маркетингової логістичної
системи ціноутворення підприємств
сільськогосподарського
машинобудування 162

Алмамедов Рустам Гамза огли

Забезпечення сталого економічного розвитку
і формування глобальних управлінських
стратегій 170

Ігнатенко А. В.

Аналіз в процесі управління фінансами
як засіб забезпечення ефективності
функціонування банків 176

Литвинов С. В.

Класифікація засобів, способів та форм захисту
прав платників податків 181

Михайлюк О. В.

Модель управління розвитком кадрового
потенціалу підприємства 187

Олишевский А. С.

Элементы системы управления
человеческими ресурсами как составная
часть системы управления персоналом
Государственной службы Украины
по чрезвычайным ситуациям 193

Омельченко О. В.

Теоретичні передумови стратегічного аналізу
протистояння підприємств-конкурентів 200

Романенко А. М.

Обґрунтування необхідності спрощення
процедур міжнародної торгівлі 205

Солопенко С. Р.

Механізм формування та реалізації прийняття
управлінських рішень в системі маркетингового
менеджменту бібліотеки 210

Шестак М. Л.

Теоретико-методологічне обґрунтування
та сутнісна характеристика поняття
“державна інвестиційна політика” 214

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ 218**Мельниченко О. В., Кудренко О. В.**

Роль особистості у відносинах з державою 218

Василевський А. М.

Організаційно-управлінська модель забезпечення
адаптації молодих працівників СБУ до умов
професійної діяльності 223

Храцевський А. О.

Основні заходи щодо підвищення стимулюючої
ролі мотиваційних складових у менеджменті
морських портів України 228

Варзарь И. М.

Теоретико-историологический взгляд на диалог
“революция — реформа” в Украине эпохи
достижения ею политико-государственной
независимости 237

ДЕЯКІ ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ

**БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ
ДЖЕРЕЛ (БЮЛЕТЕНЬ ВАК УКРАЇНИ, № 5,
2009) 258**

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 260

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КОНТЕКСТІ РОЗБУДОВИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Наукові праці МАУП, 2014, вип. 1(40), с. 41–45

Розглядаються сучасні підходи до формування державної політики у сфері забезпечення безпеки підприємницької діяльності з урахуванням здійснення демократичних перетворень та необхідності формування громадянського суспільства в Україні. Пропонуються певні кроки по формуванню та забезпеченню реалізації державної політики із забезпечення безпеки підприємницької діяльності та утворення реальних умов для її розвитку.

В умовах становлення підприємництва в Україні даються взнаки негативні процеси і явища, такі як нестабільна політична і соціально-економічна ситуація в країні, недосконалість законодавства, криміналізація суспільства, шахрайство та ін. Усе це різко загострило проблему забезпечення безпеки підприємництва як виду господарської діяльності, що здійснюється на власний ризик і, безумовно, потребує втручання держави, формування та реалізації державної політики з цього напрямку.

Актуальність проблеми обумовлена тим, що в Україні не подолані такі антисуспільні, антипідприємницькі явища, як рейдерство, незаконне поглинання, корупція, соціально-політична напруга в суспільстві, та відсутні не тільки правове поле для функціонування системи безпеки для вітчизняного підприємництва [1], а й державний орган, який би безпосередньо розробляв та здійснював державну політику у сфері безпеки та захисту вітчизняного підприємництва, координував діяльність судових та правоохоронних органів у цій сфері, безпосередньо здійснював моніторинг зовнішніх та внутрішніх загроз для вітчизняного підприємництва.

Крім того, нині відсутні реальні механізми взаємодії між інститутами державної влади та громадськими об'єднаннями у сфері забезпечення безпеки підприємницької діяльності та захисту вітчизняних підприємств. Разом з тим, за даними Українського союзу промисловців та підприємців, приватний сектор економіки дає понад 80 % ВВП в Україні. На сьогодні підприємці є основними платниками податків, їхня діяльність дає можливість знижувати рівень соціально-економічної напруги в державі [2].

Значний внесок у формуванні теорії і практики державного управління, розбудови державної внутрішньої політики був зроблений вченими-фахівцями з цієї наукової галузі, зокрема, слід відзначити погляди В. Абрамова, В. Богданович, В. Воротіна, А. Дегтяр, О. Лебединської, О. Г. Ситнік, С. Телешун та ін.

Особлива значущість зазначеної проблеми в сучасних умовах підтверджується низкою фундаментальних праць провідних вітчизняних науковців у галузі національної безпеки: О. Арефевої, О. Барановського, З. Варналія, В. Геєця, А. Качинського, О. Кириченка, В. Крутова, В. Ліпкана, В. Мунті-

яна, А. Сухорукова, В. Циганова та ін. Їхні наукові погляди та результати досліджень, безумовно, мають вплив на формування внутрішньої та зовнішньої політики України, особливо щодо забезпечення національної безпеки. Варто відзначити погляди та наукові праці докторів наук: Л. Гнилицької [3], В. Ліпкана [4], В. Франчука [5], які досліджували вплив безпеки підприємницької діяльності на стан національної безпеки України.

Разом з тим, системних досліджень щодо особливостей формування державної політики із забезпечення безпеки вітчизняного підприємництва, визначення механізмів її реалізації з урахуванням необхідності розбудови демократичної держави та формуванню громадянського суспільства ще не здійснювалось.

За час існування України як незалежної та демократичної держави не утворено сектор з безпеки підприємницької діяльності та не сформована реальна державна політика із забезпечення безпеки вітчизняного підприємництва. Це, у свою чергу, гальмує розвиток демократичних перетворень, здійснення модернізації вітчизняної економіки.

Визначимо основні підходи до формування державної політики у сфері забезпечення безпеки вітчизняного підприємництва, та надамо науково обґрунтовані рекомендації щодо формування дієвих механізмів взаємодії між владою та громадянським суспільством з метою реалізації державної політики забезпечення безпеки вітчизняного підприємництва.

У процесі реалізації державної політики, спрямованої на формування соціально-економічної та політичної стабільності в українському суспільстві, не використовуються усі можливості для досягнення поставленої мети. Одним з таких резервів є впровадження сучасного механізму взаємодії та цивілізованого діалогу між державним менеджментом, правоохоронними та контролюючими органами, представниками приватного сектору економіки та їх громадськими об'єднаннями.

Як свідчить досвід розвинених демократичних країн світу, вони пов'язують свою національну безпеку зі станом захищеності суб'єктів свого національного підприємництва, відповідною внутрішньою політикою, яка спирається на інститути громадянського суспільства. Так, у США діє понад 600 програм у сфері безпеки, спрямованих на взаємодію державної політичної та правоохоронної систем з приватним сектором економіки. У Німеччині таких програм майже 100, у Великобританії близько 80-ти. У Російській Федерації за ініціативою її президента у 2012 р. введено інститут омбудсменів із захисту російського підприємництва [6].

Однією з пріоритетних засад внутрішньої політики розвинених європейських країн є завдання із захисту та забезпечення безпеки свого національного підприємництва. Така внутрішня політика ґрунтується на базовій потребі людини — потребі в безпеці, яка реалізується за обов'язковою участю громадських інститутів.

В Україні, згідно з її Конституцією (ст. 102 та ст.106) та чинним законодавством, основними принципами ґрунтування нашої внутрішньої політики є:

- рівність усіх суб'єктів права власності перед законом, захист конкуренції у сфері економічної діяльності;
- забезпечення сталого розвитку економіки на ринкових засадах та її соціальної спрямованості.

Відповідно до чинного законодавства [7] основними засадами внутрішньої політики у сфері формування інститутів громадянського суспільства та в економічній сфері є (цитуємо закон):

- утвердження громадянського суспільства як гарантії демократичного розвитку держави;
- забезпечення незалежної діяльності об'єднань громадян, посилення їх впливу на прийняття суспільно важливих рішень;
- проведення регулярних консультацій з громадськістю з важливих питань життя суспільства і держави;

- гарантування державою непорушності усіх форм власності як основи ринкової системи господарювання;
- створення сприятливих умов для розвитку підприємництва, спрощення умов започаткування бізнесу та виходу з нього, зменшення втручання держави в економічну діяльність суб'єктів господарювання, спрощення системи отримання дозволів, зниження тиску на бізнес з боку контролюючих органів;
- розвиток механізмів державно-приватного партнерства з метою залучення інвестицій у модернізацію промислової та соціальної інфраструктури.

Для реалізації цих завдань мають бути розроблені певні організаційно-правові умови та визначені відповідні механізми. Разом з тим за час свого існування як незалежної країни, яка ґрунтується на демократичних принципах існування, в Україні не визначено ідеології та державної політики щодо забезпечення безпеки та захисту вітчизняного підприємництва [8], не залучені до цього процесу відповідні громадські інститути. Президент України як гарант Конституції повинен ініціювати певні пропозиції на рівні національних проектів та державної ідеології щодо національного захисту та безпеки вітчизняного підприємництва з поєднанням зусиль органів державної влади, громадських об'єднань та можливостей недержавного сектору безпеки.

На наш погляд, було б доцільно в структурі Адміністрації Президента України створити відділ (службу) на правах управління із забезпечення державної політики з питань безпеки підприємницької діяльності, моніторингу загроз та небезпек вітчизняному підприємству.

Основними завданнями для цього підрозділу мають бути:

- формування державної політики у сфері забезпечення безпеки вітчизняного підприємництва;
- здійснення контролю за реалізацією цієї політики в Україні;
- забезпечення координації судових, правоохоронних та контролюючих органів

щодо їх діяльності по захисту підприємницької діяльності від протиправних посягань;

- здійснення моніторингу зовнішніх та внутрішніх загроз та небезпек для вітчизняного підприємництва та підготовка рекомендацій щодо їх мінімізації;
- надання допомоги обласним держадміністраціям щодо формування сприятливого підприємницького клімату в регіонах України;
- взаємодія з Державною службою України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва;
- розгляд скарг підприємців щодо неправомірної діяльності (бездіяльності) представників судової, правоохоронної системи та контролюючих органів України.

З метою забезпечення зв'язку цього підрозділу з представниками громадянського суспільства, підприємництва та правоохоронною системою України, формування дієвого механізму взаємодії між владою, підприємцями та їх громадськими об'єднаннями пропонується утворення Координаційної ради з питань безпеки та захисту вітчизняного підприємництва при Президентові України. Формування такої ради дасть можливість формування одного з елементів громадянського суспільства в Україні та буде дієвим механізмом реалізації державної політики у сфері забезпечення безпеки та захисту вітчизняного підприємства.

На регіональних рівнях пропонується утворення в структурах Державних обласних (міських) адміністрацій відповідних підрозділів. З метою реалізації державної політики у сфері безпеки та захисту вітчизняного підприємництва на регіональному рівні ми пропонуємо утворення Координаційних рад з питань безпеки та захисту підприємництва при керівниках державних адміністрацій.

Стосовно ж фінансування цього національного проекту, то за ініціативою вітчизняних підприємців можливе утворення Всеукраїнського Фонду із забезпечення

безпеки вітчизняного підприємництва. Також можливе утворення фондів і на регіональних рівнях. Модель формування та реалізації державної політики у сфері забезпечення безпеки підприємництва подано на рисунку.

Стратегія формування та реалізації державної політики із забезпечення безпеки та захисту вітчизняного підприємництва як національної ідеї і національного проекту має пройти ряд етапів, тобто необхідно здійснити певні кроки, які сформулюють відповідний механізм.

По-перше. За ініціативою Президента України необхідно провести Всеукраїнську нараду з питань формування внутрішньої політики з безпеки та захисту вітчизняного підприємництва.

По-друге. Формувати громадську думку щодо ініціатив Президента України із формування державної політики у сфері безпеки та захисту вітчизняного підприємництва.

По-третє. Сформувати в Адміністрації Президента України відповідний підрозділ, який забезпечуватиме державну політику у сфері безпеки та захисту підприємництва. На цьому етапі формуватимуться і регіональні підрозділи в структурі обласних державних адміністрацій (ОДА).

По-четверте. Здійснити формування Координаційних рад при Президентові України та при Гловах ОДА.

По-п'яте. Початок повноцінної реалізації державної політики у сфері забезпечення безпеки та захисту вітчизняного підприємництва є необхідною умовою досягнення соціально-економічної та політичної стабільності в українському суспільстві.

Отже, такий підхід свідчитиме, з одного боку, про реальне формування дієвих механізмів забезпечення безпеки та захисту вітчизняного підприємництва, а з другого — свідчитиме про європейський підхід щодо створення сприятливих умов для розвитку

Модель формування та реалізації державної політики у сфері забезпечення безпеки підприємництва

вітчизняного підприємництва як умови для здійснення модернізації вітчизняної економіки. Він також дасть можливість сформулювати певну основу для розбудови громадянського суспільства в Україні та продовжити демократичні реформи.

Література

1. Журавель В. П., Тимошенко Е. И., Дичек А. И. Противодействие рейдерству: Практич. пособие. — К.: Изд-во Европ. ун-та, 2009. — 416 с.
2. Крутов В. В. Становлення та розвиток недержавної системи безпеки підприємництва: Монографія. — К.: Фенікс, 2008. — 406 с.
3. Теоретико-методологические и прикладные основы обеспечения экономической безопасности субъектов хозяйственной деятельности: Монография /

О. И. Захаров, П. Я. Пригунов, Л. В. Гнилицкая. — К.: ТОВ "Дорадо-Друк", 2011. — 290 с.

4. Ліпкан В. А. Національна безпека України: Навч. посіб. — К.: КНТ, 2009. — 576 с.

5. Франчук В. І. Особливості організації системи економічної безпеки вітчизняних акціонерних товариств в умовах трансформаційної економіки: Монографія / В. І. Франчук / Львів. держ. ун-т внутрішніх справ. — Л., 2010. — 440 с.

6. Економічна безпека суб'єктів господарювання в умовах глобальної фінансової кризи. (Теоретико-методологічний аспект): Монографія / О. А. Кириченко, М. П. Денисенко, С. А. Єрохін, П. Я. Пригунов та ін. — К.: ІМБ Ун-ту "КРОК", 2010. — 412 с.

7. Закон України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" // ВВР України, 2010. — № 40. — Ст. 527.

8. Концепція економічної безпеки антикризового управління економікою України. Експертно-аналітична доповідь / А. К. Кінах, В. М. Геець, О. А. Кириченко, П. Я. Пригунов та ін. — К.: ТОВ "Дорадо-Друк", 2008. — 71 с.

Формування та реалізація державної політики у сфері забезпечення безпеки підприємницької діяльності та її захисту сприятиме залученню зарубіжних інвестицій, залученню у вітчизняну економіку додаткових коштів, що реально сприятиме розвитку бізнесу. Врахування міжнародного досвіду щодо захисту та безпеки бізнесу при формуванні державної політики в Україні свідчитиме про спрямованість дій нашої держави щодо приєднання до європейської демократичної спільноти.

Формирование и реализация государственной политики в сфере обеспечения безопасности предпринимательской деятельности и ее защиты будет способствовать привлечению иностранных инвестиций, вовлечение в отечественную экономику дополнительных средств, реально способствовать развитию бизнеса. Учитывание международного опыта защиты и безопасности бизнеса при формировании государственной политики в Украине будет свидетельствовать о направленности действий нашего государства на присоединение к европейской демократической общности.

The formation and implementation of state policy in the sphere of business security and protection will help to attract foreign investment and involvement in the domestic economy more resources actually contribute to the development of business. Accounting for the protection of international experience and business security in government policy in Ukraine will testify about the direction of action of our country for accession to the European, democratic society.

Надійшла 22 листопада 2013 р.